re numero causatū ab intellectu agēte ītellexit intellectus ab initio
& semp intelliget oīa sibi representata: qd̄ est incōueniens. ¶ Item il
lud qd̄ semper exigit ad effectum est cā eius propinqua vel remota: sz
fantasma preexigitur semper intellection: ergo est causa eius, ppin
qua vel remota. Patet ergo q̄ primus modus nō est possibilis scz q̄
intellectus agens agat in intellectū possibilem fantasmate nihil coa
gente. Et ideo quidā ponūt scōm modum scz q̄ tam intellectus agēs
B q̄ fantasma agunt in intellectum possibilem tanq̄ duo imperfecta
agentia supplentia vicem vnius perfecti agētis ad cuius declaratio
Primo modo. nem dicūt q̄ duo agentia possunt tripliciter cōcurrere ad aliquid fa
ciendum: primo q̄n vnum influit in alterum & aliud alterum agit per
illud quod est sibi influxum: sicut sol illuminat lunam: & luna per lu
men acceptum a sole illuminat aerem. Secundo quando vnum
Scōo modo. nihil influit in alterum: nec econuerso: sed vnum causat dispositionē
Tertio modo. & reliquum formā principalem sicut mollificans ceram disponit ma
teriam & imprimens sigillum vel ipsum sigillum impressum introdu
cit principalem formam scz figuram: & sic concurrunt hec duo ad fi
gurādum cerā. Tertio modo q̄n necvnum influit in alterum necvnū
causat dispositionem: & reliquū formam sed sicut duo imperfecta agē
tia quorum qlibet habet de se virtutem agendi sed imperfectā iun
cta autē simul supplent vicem vnius perfecti agentis: sicut de duob⁹
trahentibus nauem quorum neuter per se sufficeret. Et isto modo cō
currunt intellectus agens & fantasmata ad causandum in intellectu
possibili vnam speciem numero vel vnum actum intelligendi: q̄ nec
intellectus influit aliquid fantasmati: nec econtra circa primum mo
dum: nec vnum causat dispositionē & reliquum formam principalem
circa secundum modū: sed vtrunq̄ habet de se virtutē mouendi intel
lectū possibilem quodlibet tū habet per se imperfectā. Ambo aūt si
mul equipollent vni perfecto agenti: q̄ enim intellectus agēs habet
de se virtutem mouendi possibilem oēs concedūt. de fantasmate aūt
q̄ similiter se habeat patet per illud quod dicit philosophus. iij. de
anima q̄ sicut se habēt colores ad visum sic fantasmata ad intellectū
qd̄ non esset nisi fantasmata de se haberēt aliquam virtutem moven
di intellectum saltē imperfectam. Hec aūt non videntur bene dicta.
D Impropba. opinōis. Argumt. j. Argumt. ij
Primo q̄ nihil probat sed assumitur illud quod querit. Supponit
enim in hac respōsione q̄ sit dare intellectum agentē qui ex se habeat
virtutem mouendi intellectū possibilē: nos aūt hic querimus vtrum
videlicet ex aliqua operatione possit cōuici intellectū agentē esse par
tem aīe nostre. ¶ Secūdo q̄: per omnē modū & omnē rōnem quibus
isti ponunt intellectum agētem esse & vna cū fantasmate agere intel
lectum possibilē potest esse q̄ sit dare sensum agentē qui vna cū obiec
to sensibili agat in sensum passiuum quod non ponit communiter:
ergo nec illud ꝯ poni. q̄ aūt eadē sit rō vtrobiq̄ patet: sic q̄ sola fan
tasmata sine intellectu agēte non sufficiāt ad mouēdum intellectum
possibilē ad actū intelligēdi hoc est vel propter excessum perfectionis
actus intelligēdi respectu fantasmatū vel q̄ fantasmata cū sint cor
poralia nō possunt secūdum se agere in intellectū qui est potētia pure
spiritualis: vel q̄ fm se nō possunt representare vniuersale qd̄ primo
apprehendit ab intellectu. Si primū det eadē ratio est de sensibili're
spectu sensus: q̄ sicut intelligere est quedā forma altior: ita gradus q̄
sit quodcunq̄ fantasma sic sentire est altior: ita gradus q̄ sit quecunq̄
qualitas sensibilis propter quod similis necessitas est q̄ si preter fan
tasmata requiratur aliud ad mouendum intellectum possibilem: q̄
preter qualitatem sensibilem requirat aliud ad mouendū sensum ad
actū sentiēdi: & si illud aliud sit ibi intellectus agens pari rōne et hic
sensus agens. ¶ Secūdum nō possunt ipsi dicere q̄: ponūt q̄ fantasma
agit in intellectū possibilem nō per virtutē receptam ab intellec
tu agente sed per propriā virtutem q̄ius imperfectā. Et idem dicūt
de intellectu agēte. Nec tertiū potest dici quia fantasmata fm se non
representant nisi singularia. Nec fm hanc opinionē intellect⁹ agens
aliquid influit fantasmatibus: nec aliquid aufert ab eis sed solū coas
sistit: ergo fantasmata ratione intellectus agentis non plus represen
tant vniuersale quam sine eo nisi ipsemet intellectus agens ipsum re
presentaret qd̄ nullus dicit. Illud autē quod innuitur vcz q̄ primum
intellectū a nobis est vniuersale siue sit verū siue falsum contradicit
cuidam dicto istorū: dicunt enim alibi q̄ cōceptus vniuersalis sumit
ex hoc q̄ intellectus noster apprehēdit conformitatē vnius singula
A ris ad alterū & sic fm eos prius concipiunt singularia & conformitas
Resolu- cōrū adinuicem q̄ habeat conceptus vniuersalis: nō ergo cōcipitur
tio dubij. primo vniuersale: patet ergo ex precedētibus⁹ q̄ sicut nō ponitur sen
sus agens qui cum obiecto causet actū sentiendi sic nō oportet pone
re intellectū agentē ad hoc vt cum fantasmate moueat intellectū pos
sibilem ad actū intelligēdi tā q̄ duo imperfecta agentia supplētia vi
cem vnius perfecti agētis. Cum ergo intellect⁹ agens nō agat in fan
tasmata aliquid imprimendo vel aliquid abstrahendo: neq̄ scōm rez
neq̄ secūdū rationē: nec agat in intellectum possibilem. nec sine fan
tasmate nec cum fantasmate vt deductum est videt quod non debeat
B Ad prim principale. ipsum ponere nec Augustin⁹ magnus philosophus vnq̄ posuit ipm
vt prius dictum fuit. ¶ Ad primū argumētum in oppositū dicēdum
q̄ abstrahere vniuersale a singularibus non est operatio intellectus
agentis: lz commentator hoc dicat errans: q̄ talis abstractio est solū
fm considerationē. Et ideo opus illius potētie est cuius est considera
re: qd̄ non cōuenit intellectui agenti sed possibili. Si tū possibilis de
C Ad scōm. bet dici vbi aliud agens non est. ¶ Ad scōm dicēdum per interem
ptionem mi. q̄: vniuersale. i. ratio vel intētio vniuersalitatis aut res
sub intentione vniuersalitatis non est primum obiectum intellectus
nec precirsitit intellectioni sed: est aliquid formatum per operationez
intelligendi per quam res secundum considerationem abstrahitur a
conditionibus indiuiduantibus in qua operatione intellectus ab
strahens habet pro termino a quo singularia a quibus abstrahit: et
pro termino ad quem ipsum vniuersale abstractum: & quia terminus
a quo precedit terminum ad quem: ideo consideratio singularū pre
cedit vniuersale abstractum ab ipsis iuxta illud. j. de anima. Vniuer
sale autem nihil est aut posterius est. Istud autē magis declarabitur D Ad cōsir.
ibi. Quod postea dicit de intentione Aristotelis. dicendum q̄ quic
quid ipse intenderit de quo nō est tantum curādum sicut de veritate
tamē ratio quam ad hoc adduxit parū valet. Non enim oportet q̄ in
omni natura que quādoq̄ est in potentia & quandoq̄ in actu sint prin
cipium actiuum & principiū passiuum tā q̄ due potētie eiusdē suppo
siti radicate in eadē essentia fm numerū: ita q̄ per talem potentiam
actiuam & passiuā reducatur in actum per aliquā potentiam actiuam
siue sit eiusdē suppositi siue alterius illa etiā ratio eque cōcludit q̄ sit
dare sensum agētem sicut intellectū agentem: quia sensus quandoq̄
est in potentia ad sentiendum & quandoq̄ in actu sicut intellectus ad
intelligendum.

¶ Sententia quarte distinctionis tam in generali q̄ in specia
li. Distinctio quarta.

E Dist. ārta.

Ic oritur questio. Superius
magister probauit trinitatē personarū & vnitatem essen
tie autoritate rationibus & similitudinibus. Hic inci
pit questiones incidentes circa predicta determinare:
premiserat enim supra distinguens personas vel proces
sionem vnius ab alijs vnde circa processionē vnius ab alia questiōes
mouet & determinat. Et fm hoc pars ista diuiditur in tres partes: q̄
primo mouet questiones circa processionis suppositū vel terminum.
Secūdo circa processionis modū. Tertio circa ꝓcessionis principiū.
Secūda pars incipit. vj. dist. Preterea ibi queri solet. Tertia in prin
cipio. vij. dist. ibi. hic solet a quibusdā. Est autē sciendū q̄ hz magister
moueat has questiones de gnatione filij a patre: tū eedem questiones
possunt fieri de processione spūssanci et determinant eodem modo.
¶ Prima pōt diuidi in duas: primo enim ponit questionē de nōib⁹
essentialibus in cōcreto vtrū scilicet possint significare vt suppositū
gnationis an vt finis. Secōo mouet questiones de nōibus essentiali
bus in abstractione significātibus ibi: post hoc querit. ¶ Prima vero
est pnts lectionis. Et diuiditur in tres partes. Primo enim pmit
tit hāc questionē vtrum hec sit vera: deus genuit deum. Secūdo ex- Snia dis.
cludit circa hoc incidentē opinionem. Et tertio obijcit in contrariū iij. in ge-
circa determinata. Secūda ibi. Quid tū aduersarū veritatis. Tertia nerali.
ibi. Huc autem ad premissam questionē reuertamur. Prima diuidi
tur in duas partes: fm q̄ duplici via opponit. Secunda ibi. Sed ad
hoc opponit. Et hec est sentētia magistri i generali. ¶ In speciali sic Snia eius
procedit: magister inquirit vtrū hec sit vera deus genuit deum. Et vi- de in spe-
detur q̄ nō. Si enim deus genuit deū aut ergo se aut alium. Si se tūc ciali.
ergo idem est gnans & genitus qd̄ est impossibile. Si aliū ergo in di-
uinis sunt plures dij. Et rndet magister q̄ deus genuit deū non tamē
se: nec alium in diuinitate: sed aliū in persona. Postea opponit ad q̄
stionem alta via. Si enim deus genuit deū aut deū qui est deus pater &
sic genuit se: aut genuit deū qui nō est deus pater. Et rndet q̄ illa ꝓpo-
sitio hz duos sensus (videlicet) vno modo vt sit sensus genuit deum
qui nō est deus pater (id est deū qui nō est pater) & sic est vera. vel sic.
genuit deū qui non est idē deus cū deo patre & sic est falsa: q̄ in diui- Pater ge-
nis est vnus solus deus. Postea incidēaliter excludit quorundā opi nerat deū
nionē. Supposuerat enim in predicta solutione q̄ psonale nomē predi- qui nō est
catur de essentiali vt dicat deus est pater. Quidā tū sunt in contrariū de⁹ pater
opinati. dicūt enim q̄ hec est vera tres pſone sunt vnus deus nō tū cōo- quomodo
uerso. Sed magister dicit q̄ fm fidē catholicā vtraq̄ est vera. Quod intelliga
ꝓbat per multas autoritates. Ultimo cōtra determinationē precedē tur.
tis questionis obijcit per autoritatē. Augu. qui dicit q̄ pater genuit Generat
alterum a se quod vſ contra solutionē predictam: & magister respōdet alterū a se
q̄ hoc sic intelligēdum est genuit alterum a se id est alterū qui est idē deus pſ.
in natura cū ipso: sed alter in persona: & in hoc terminatur sententia
in speciali.

¶ Utrum in diuinis sit generatio.

Circa distinctionē istā queritur
primo vtrū in diuinis sit gnatio. Et scōo de ꝓpositioni- E Quc. pri-
bus exprimentib⁹ diuinā generationem. ¶ Ad primuz ma.
sic procedit. Et arguitur q̄ in diuinis nō sit gnatio: quia Arg. prio.
a quo remouetur superius & infertus: sz mutatio supior
est ad gnationem: ergo cū in diuinis nō sit mutatio videt q̄ nec gene-
tio. ¶ Itē si in diuinis esset gnatio illa esset equiuoca vel vniuoca: sz
nō est equiuoca nec vniuoca: ergo &c. probatio minoris. Et primo q̄ Arg. ij.
nō sit gnatio equiuoca q̄: fm Argu. in filio est perfecta rō imaginis:
quia in eo nulla est dissimilitudo: sed rō equiuoca excludit perfectam
similitudinem &c. Itē nec vniuoca q̄ tantū differunt gignens & geni-
tum q̄ tū proprietates eorū constituunt: sed paternitas & filiatio q̄ cō
stituunt patrem gignentem & filium genitū sunt diuersarū rōnum:
ergo gignēs & genitus sunt diuersarū rationū: sed tunc non est gnatio In oppo-
vniuoca: ergo &c. ¶ In contrarium est quod dicitur Esa. vltimo. Ego situm.
qui alijs generationem tribuo nunquid sterilis ero? Et arguitur per
rationem. Paternitas et filiatio sequuntur generationem: sed in di-
uinis est paternitas et filiatio vt patet ex multis locis scripture: ergo
in diuinis est generatio. ¶ Respōsio. tenendum est simpliciter quod Rnsio ad
in diuinis est generatio q̄ius per rationem humanam nō possit hoc qōnem.
efficaciter probari: licet dicant quidam oppositum sicut de pluralita
te personarum quorum opinio prius recitata fuit distinctione secun-
da cum rationibus eorum in questione. Utrum cum vnitate essentie
possit realiter esse pluralitas personarum & ostensum fuit quod ratio-
nes non cōcludunt. Nunc autem persuadebitur propositum scilicet
q̄ generatio sit in diuinis facta quadā suppositiōe fidei: videlicet q̄ ī
diuinis sint plures persone: quo supposito potest satis efficaciter pro-
bari quod generatio sit in diuinis. ¶ Ad quod probandum ostende-
tur primo quod persone diuine distinguūtur relationibus originis.

Et scōo